

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA
I PRIRODE

10000 Zagreb, Ulica Republike Austrije 14
Tel: 01/ 3717 111 fax: 01/ 3717 122

KLASA: 351-03/12-01/67
URBROJ: 517-06-2-1-13-25
Zagreb, 2. svibnja 2013.

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode na temelju članka 76. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 110/07) i članka 33. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš („Narodne novine“, brojevi 64/08 i 67/09, u daljnjem tekstu: Uredba) i zahtjeva Hrvatske elektroprivrede d.d., sa sjedištem u Zagrebu, Ulica grada Vukovara 37, za izdavanje upute o sadržaju studije o utjecaju na okoliš izgradnje hidroelektrane Kosinj, daje

U P U T U

za izradu studije o utjecaju na okoliš izgradnje hidroelektrane Kosinj

- I. Studija o utjecaju zahvata na okoliš: Hidroelektrana Kosinj na području Ličko-senjske županije, koja obuhvaća izgradnju HE Kosinj što uključuje izgradnju akumulacijskog jezera Kosinj, brane Kosinj, strojarnice, brane Sedlo i Bakovac te tunel i kanal Bakovac-Lika, trebala bi sadržavati sljedeća poglavlja:**
- I.1. Opis zahvata:**
- opis fizičkih obilježja cjelokupnog zahvata i drugih aktivnosti koje mogu biti potrebne za realizaciju zahvata (primjerice: potreba za korištenjem zemljišta tijekom građenja i/ili korištenja zahvata, druge potrebe vezano za opskrbu energijom i sirovinama, ostali bitni podaci),
 - opis glavnih obilježja zahvata: koncepcija tehničkog rješenja, osnovni podaci o podsustavu, režim i potrebne količine vode za navodnjavanje,
 - idejnu skicu ili idejno rješenje koje sadrži tekstualno obrazloženje i grafički prikaz zahvata.
- I.2. Varijantna rješenja zahvata:**
- sažeti opis razmatranih varijantnih rješenja zahvata s obzirom na njihove utjecaje na okoliš,
 - obrazloženje razloga odabira određene varijante zahvata.
- I.3. Podatke i opis lokacije zahvata i podatke o okolišu:**
- ovjereni izvodi iz odgovarajuće prostorno-planske dokumentacije (u tekstualnom i grafičkom obliku),

- grafički prilozi s ucrtanim zahvatom koji prikazuju odnos prema postojećim i planiranim zahvatima te analiza usklađenosti zahvata s dokumentima prostornog uređenja,
- grafički prilozi s ucrtanim zahvatom u odnosu na zaštićena i područja ekološke mreže
- opis postojećeg stanja okoliša na koji bi zahvat mogao imati značajan utjecaj, uključujući posebice stanovništvo, životinjski i biljni svijet, tlo, vodu, zrak, klimatske faktore, materijalna dobra, koji obuhvaćaju arhitektonsko i arheološko nasljeđe, te krajolik,
- analiza odnosa zahvata prema postojećim i planiranim zahvatima te prema zaštićenim i područjima ekološke mreže i rezultate provedenih konzultacija s tijelom nadležnim za zaštitu prirode vezano za prethodnu ocjenu utjecaja zahvata na ekološku mrežu u postupku prethodne ocjene prema propisima kojima se uređuje zaštita prirode,
- prikupljeni podaci i provedena mjerenja na lokaciji zahvata,
- opis okoliša lokacije zahvata za varijantu „ne činiti ništa“ (u slučajevima kada se zahvatom poboljšava stanje okoliša ili smanjuju postojeći negativni trendovi u okolišu).

Podaci iz alineje 2. i 3. ove točke moraju se dati na geokodiranim i ortofoto podlogama.

I.4. Opis utjecaja zahvata na okoliš, tijekom građenja i/ili korištenja zahvata, koji uključuje posebice:

- utjecaje na stanovništvo, životinjski i biljni svijet, tlo, vodu, zrak, klimatske faktore, materijalna dobra, koji obuhvaćaju arhitektonsko i arheološko nasljeđe i krajolik te utjecaje među njima i u vezi sa zahvatom,
- utjecaje od buke, vibracije, svjetlosti, topline, radijacije i slično
- izravne, neizravne, sekundarne, kumulativne, kratkoročne, srednjoročne, dugoročne, trajne, privremene, pozitivne i negativne utjecaje,
- opis potreba za prirodnim resursima,
- opis možebitnih značajnih prekograničnih utjecaja,
- opis mogućih umanjenih prirodnih vrijednosti (gubitaka) okoliša u odnosu na moguće koristi za društvo i okoliš,
- kratki opis metoda predviđanja utjecaja koje su korištene u izradi studije.

Podaci iz ove točke koji se odnose na opis utjecaja moraju se dati na temelju korištenja odgovarajućih stručno-znanstveno utemeljenih modela, drugih modela koji su prihvaćeni u općoj metodologiji procjene utjecaja na okoliš te kombiniranom primjenom modela.

I.5. Prijedlog mjera zaštite okoliša i programa praćenja stanja okoliša, tijekom pripreme građenja i/ili korištenja zahvata:

- opis predloženih mjera zaštite okoliša za sprječavanje, ograničavanje ili ublažavanje negativnih utjecaja zahvata na okoliš,
- opis predloženog programa praćenja stanja okoliša,
- prijedlog plana provedbe mjera zaštite okoliša,
- prijedlog plana provedbe praćenja stanja okoliša,
- prijedlog ocjene prihvatljivosti zahvata za okoliš.

I.6. Sažetak studije:

- izvadak samo bitnih podataka iz točaka od I.1. do I.5. ove upute o sadržaju studije i zaključke tih točaka (u pravilu sažetak studije ima 10 do 20 stranica),
- grafički prilozi s ucrtanim zahvatom koji prikazuju odnos prema postojećim i planiranim zahvatima te u odnosu na zaštićena i područja ekološke mreže.

I.7. Naznaku bilo kakvih poteškoća

Poteškoćama u smislu ove točke podrazumijevaju se osobito: tehnički nedostaci, pomanjkanje znanja ili iskustva, nedostaci podataka i slično, s kojima su se nositelj zahvata ili ovlaštenik, odnosno projektant suočili prilikom prikupljanja potrebnih podataka ili izrade studije, odnosno projekta.

I.8. Popis literature

Popis literature korištene za potrebe izrade studije.

I.9. Popis propisa

Popis propisa koji se odnose na zahvat i primijenjeni su u studiji.

I.10. Ostale podatke i informacije

Podaci i informacije koje nositelj zahvata, ovlaštenik i projektant smatraju potrebnim navesti u studiji – primjerice: opis odnosa nositelja zahvata s javnošću prije izrade studije, procjena troškova mjera zaštite okoliša i praćenja stanja okoliša u odnosu na njihov udio u troškovima građenja i korištenja zahvata i dr.

Sastavni dio studije treba biti i ne-tehnički sažetak studije i to:

- sažetak točaka od I.1. do I.5. ove upute o sadržaju studije u tekstualnom i grafičkom obliku, sačinjen na način da sadržajno bude razumljiv javnosti – primjerice: izbjegavati tehničke izraze, detaljne podatke, znanstvena objašnjenja i slično,
- sažetak u pravilu ima 10 do 20 stranica,
- sažetak se daje kao privitak studiji u obliku posebnog separata.

II. U okviru poglavlja iz točke I. potrebno je posebnu pažnju posvetiti sljedećim pitanjima:

II.a. Prema mišljenju Ministarstva kulture, Uprave za zaštitu kulturne baštine (KLASA: 612-08/13-0003, URBROJ: 532-04-01-01/7-13-2 od 26. veljače 2013.) sa stajališta zaštite kulturno-povijesne baštine studija mora sadržavati:

- za potrebe izrade studije potrebno je izvršiti detaljnu reambulaciju terena kao i arheološko rekognosciranje pri čemu se predlaže konzultirati i podatke koji su prikupljeni tijekom probnih arheoloških istraživanja provedenih 1988. i 1989. godine od strane Arheološkog muzeja iz Zagreba i Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.
- uz gore navedena potrebna istraživanja potrebno je uzeti u obzir i podatke navedene u elaboratu – *Uvjeti zaštite spomenika kulture na području akumulacijskog jezera Kosinj*

– koji je izradio Regionalni zavod za zaštitu spomenika kulture u Zagrebu 1987. godine kao i podatke iz konzervatorske podloge izrađene za potrebe donošenja Prostornog plana uređenja Općine Perušić koju je izradio Konzervatorski odjel u Karlovcu 2002. godine.

II.b. Prema mišljenju Uprave za zaštitu prirode Ministarstva zaštite okoliša i prirode (KLASA: 612-07/13-59/17, URBROJ: 517-07-2-1-13-2 od 11. ožujka 2013.) uzimajući u obzir sastavnice prirode studija mora sadržavati:

- temeljem provedene Prethodne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu utvrđeno je da s obzirom da za navedeni zahvat nije isključena mogućnost značajnih negativnih utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost ekološke mreže potrebno je provesti Glavnu ocjenu zahvata s ocjenom drugih pogodnih mogućnosti,
- Studija treba sadržavati poglavlje Glavne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu priređeno sukladno Pravilniku o ocjeni prihvatljivosti plana, programa i zahvata za ekološku mrežu (Narodne novine, broj 118/09),
- prilikom izrade poglavlja Glavne ocjene potrebno je koristiti najnovije, vjerodostojne i dostupne podatke kako bi se realno procijenili mogući negativni utjecaji na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže.

II.c. Prema mišljenju Javne ustanove Park prirode Velebit (KLASA: 350-01/13-01/10; URBROJ: 2125/17-01-13-03 od 6. ožujka 2013.) studija o utjecaju na okoliš mora razmotriti:

- s obzirom da se u predmetnom zahvatu prilikom izvođenja radova planira pet sezona građevinskih radova potrebno je procijeniti mogućnost unošenja invazivnih biljnih vrsta (npr. ambrozija) te sukladno procjeni predvidjeti mjere opreza, zaštite od širenja invazivnih vrsta posebice imajući u vidu da prema postojećim podacima na navedenom prostoru tijekom dosadašnjih istraživanja nisu zabilježene invazivne biljne vrste,
- ograničenja vezano uz odlaganje viška materijala odnosno voditi računa o lokaciji koja mora uzeti u obzir neposrednu blizinu vrlo vrijednih, zaštićenih područja te područja ekološke mreže,
- višenamjensko korištenje zahvata (sportsko-rekreacijska namjena),
- uređenje edukativno-informativnih točaka s mogućnošću kontinuiranog informiranja o prirodnim i kulturnim tradicijskim vrijednostima područja na kojem se zahvat planira.

II.d. Prema mišljenju Ministarstva poljoprivrede, Uprave vodnoga gospodarstva (KLASA: 351-03/13-01/20; URBROJ: 525-12/0904-13-2 od 15. ožujka 2013.) studija o utjecaju na okoliš mora obraditi i sljedeća pitanja:

- ocjenu postojećeg stanja podzemnih i površinskih vodnih tijela za koje se predviđa da će biti pod utjecajem zahvata (podlogu zatražiti od Hrvatskih voda, Zavod za vodno gospodarstvo)
- ocjenu mogućih značajnih učinaka zahvata na vodna tijela uzimajući u obzir da to stanje mora biti minimalno dobro u skladu sa standardima iz Uredbe o standardu kakvoće voda (Narodne novine, broj 89/10), a posebno na vodna tijela namijenjena ljudskoj potrošnji
- utjecaj na vodno dobro i pitanja zaštite od štetnog djelovanja voda
- višenamjenski značaj zahvata (proizvodnja električne energije, zaštita od štetnog djelovanja voda, navodnjavanje i druge namjene) uz obrazloženje potrebe višenamjenskog korištenja
- varijantna rješenja ako su primjenjiva

- procijeniti utjecaje vezano za pomoćne lokacije (pozajmišta gline, kamenolomi)
- revitalizacije starih korita rijeke Gacke
- planirano stanje vodnih tijela nakon i za vrijeme trajanja zahvata
- mjere koje je potrebno provesti da bi stanje voda bilo minimalno dobro
- monitoring voda koji je potrebno provoditi

II.e. Prema mišljenju Zavoda za prostorno uređenje Ličko-senjske županije od 8. ožujka 2013. godine) studija o utjecaju na okoliš mora razmotriti:

- višenamjensko gospodarsko korištenje sustava kao što je korištenje akumulacije Kosinj za potrebe melioracije i navodnjavanja zatim sportsko- rekreacijsko korištenje odnosno turistička namjena
- obilježavanje i informiranje o dijelu kulturne baštine koja će izgradnjom akumulacije Kosinj biti potopljena

II.f. Prema mišljenju Općine Perušić (KLASA: 351-01/13-01/01; URBROJ: 2125-08-3-13-2 od 22. veljače 2013. godine) studija o utjecaju na okoliš mora razmotriti:

- utjecaj na stanovništvo i naselja s posebnim naglaskom na stanovništvo koje se nalazi pod direktnim utjecajem zahvata – stanovništvo na području planiranom za izgradnju akumulacije
- utjecaj na stanovništvo i naselja na koje će zahvat indirektno utjecati i to posebice s aspekta promjene načina i kvalitete života uzimajući u obzir moguće promjene koje će planirani zahvat izazvati – klimatske, biološke, infrastrukturne i sl.
- utjecaj na lokalnu infrastrukturu odnosno nerazvrstane prometnice, vodoopskrbni sustav, sustav odvodnje i sustav javne rasvjete
- izgradnja ostale infrastrukture
- utjecaj na razvoj poljoprivredne djelatnosti, direktni i indirektni, uzimajući u obzir Program raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske koji je izrađen od strane Općine Perušić
- u okviru utvrđivanja utjecaja na gospodarske djelatnosti koje se obavljaju na navedenom području posebno obraditi utjecaj zahvata na obiteljska poljoprivredna gospodarstva u kontekstu ekološke poljoprivredne proizvodnje i turizma
- utjecaje (pozitivne i negativne) na turizam

III. Prema mišljenjima javnosti i zainteresirane javnosti studija o utjecaju na okoliš predmetnog zahvata u bitnom treba sadržavati sljedeće:

- s obzirom na već promijenjeni hidrološki i ekološki sustav procijeniti utjecaj na kvalitetu života u kosinjskoj mikroregiji, kvalitetu vode i prirodne procese u podzemlju,
- novelirati podatke obzirom na novonastale hidrološke prilike, klimatske promjene, demografsko stanje te nova tehnološka, ekološka i socio-ekonomska saznanja u odnosu na podatke iz podloge „Optimalno korištenje voda u slivovima rijeke Like i Gacke (Elektroprojekt 1984.),
- hidrometerološkim podacima potvrditi navode o plavljenjima navedenog područja,
- utjecaj na površinske i podzemne vode, priobalje, mikroklimu, zdravlje ljudi, poljoprivredu, šumarstvo, ekološku mrežu, koridore velikih zvijeri, te vidre i autohtone vrste riba
- utjecaj zahvata na biološku raznolikost, floru i faunu,
- utvrditi utjecaj injekcijskih zavjesa na faunu krškog podzemlja,
- utjecaj nalazišta materijala za građenje na ciljeve očuvanje ekološke mreže i podzemlje,

- utjecaj na biološku raznolikost Markovog ponora,
- analiza varijantnih rješenja,
- utvrditi mjere za smanjenje utjecaja na autohtone migratorne vrste u Lici i Bakovcu,
- ocjena postojećeg stanja vezano za sakralnu i svjetovnu kulturnu baštinu, istražene i neistražene jame s posmrtnim ostacima,
- direktan utjecaj koji će planirana akumulacija imati na sakralne objekte i groblja,
- procjena rizika vezano za sigurnost planiranih brana,
- cjelokupna studija o utjecaju na okoliš mora biti izrađena na temelju najnovijih, vjerodostojnih i dostupnih podataka

IV. Tijekom izrade studije predlaže se nositelju zahvata konzultirati sljedeća tijela i osobe:

- Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Upravu za zaštitu prirode,
- Ministarstvo kulture, Upravu za zaštitu kulturne baštine,
- Ministarstvo poljoprivrede, Upravu vodnog gospodarstva,
- Javnu ustanovu Park prirode Velebit
- Ličko-senjsku županiju, Upravni odjel za graditeljstvo, zaštitu okoliša i prirode te komunalno gospodarstvo,
- Općina Perušić, te
- druga tijela i osobe za koje nositelj zahvata tijekom izrade studije ocijeni potrebnim.

V. Studiju mora izraditi pravna osoba koja ima suglasnost Ministarstva za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša - poslovi izrade studija o utjecaju zahvata na okoliš (Pravilnik o uvjetima za izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša, „Narodne novine”, broj 57/10).

VI. Zahtjev za provedbu procjene utjecaja na okoliš podnosi se sukladno članku 6. Uredbe.

VII. Nositelj zahvata dužan je na zahtjev nadležnog tijela osigurati dopunska obrazloženja ili dopunu studije prema određenim poglavljima studije sukladno stavku 4. članku 33. Uredbe.

O b r a z l o ž e n j e

Nositelj zahvata, Hrvatska elektroprivreda d.d., sa sjedištem u Zagrebu, Ulica grada Vukovara 37, podnio je zahtjev za izdavanje upute za izradu studije o utjecaju na okoliš izgradnje hidroelektrane Kosinj. Sukladno članku 31. Uredbe u prilogu zahtjeva dostavljena je stručna podloga koju je izradio ovlaštenik Elektroprojekt d.d. iz Zagreba u svibnju 2012. godine. O zahtjevu nositelja zahvata za izdavanje upute o sadržaju studije o utjecaju na okoliš sukladno članku 31. stavku 3. Uredbe i članku 7. stavku 3. točki 1., te članku 8. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša („Narodne novine“, broj 64/08) na internetskoj stranici Ministarstva objavljena je Informacija o zahtjevu za izdavanje upute o sadržaju studije o utjecaju na okoliš za HE Kosinj (KLASA: 351-03/12-01/67; URBROJ: 517-06-2-1-1-13-2) od 23. siječnja 2013.

Ministarstvo je u postupku izdavanja upute dostavilo zahtjev (KLASA: 351-03/12-01/67 URBROJ: 517-06-2-1-13-3 od 23. siječnja 2013.) za mišljenje: Upravi za prostorno uređenje Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja, Upravi vodnog gospodarstva, Upravi šumarstva i Upravi poljoprivrede i prehrambene industrije Ministarstva poljoprivrede, Upravi za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture, Upravi za energetiku Ministarstva gospodarstva, Javnoj ustanovi Park prirode Velebit, Javnoj ustanovi za upravljanje zaštićenim područjima i drugim zaštićenim prirodnim vrijednostima Ličko-senjske županije, Zavodu za prostorno uređenje Ličko-senjske županije, Upravnom odjelu za graditeljstvo, zaštitu okoliša i prirode te komunalno gospodarstvo Ličko-senjske županije, Općini Perušić i Upravi za zaštitu prirode ovog Ministarstva.

Temeljem zahtjeva Ministarstva zaprimljena su mišljenja Uprave za zaštitu prirode ovog Ministarstva, Uprave za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture, Uprave vodnoga gospodarstva Ministarstva poljoprivrede, Javne ustanove Park prirode Velebit, Zavoda za prostorno uređenje Ličko-senjske županije i Općine Perušić. Također, zaprimljena su sljedeća mišljenja javnosti: Srpsko narodno vijeće, Gospičko-senjska biskupija, Ivan Hodak, u ime stanovnika Kosinjskog Bakovca predsjednica mjesnog odbora Željka Pleša, skupina građana iz Mlakve, Poljane, Zabarja i Gradine, skupina građana iz Gornjeg Kosina, mještani Mlakve, mještani Gornjeg Kosinja, Pavao Klobučar, Josip Klobučar, Miljan Špoljarić, Silvija Pleša, Tomo Klobučar, Ana Klobučar, Iva Obućina, Kristina Klobučar, Ankica Fadljević, Katica Obućina, Matea Tičinović, Ante Klobučar i udruge WWF Mediteranski program i Zelena akcija. Sva zaprimljena mišljenja javnosti prilažu se ovoj uputi.

DOSTAVITI

1. Hrvatska elektroprivreda d.d., Ulica grada Vukovara 37, Zagreb
2. Elektroprojekt d.d., Alexandera von Humboldta 4, Zagreb
3. Pismohrana, ovdje